

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 7 Sayı: 31 Volume: 7 Issue: 31

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

TARIK BUĞRA'NIN "ÇOCUKLAR VE ELMALAR" ADLI HİKÂYESİNDEKİ HÜZNÜ
TARIK BUĞRA SADNESS IN THE STORY OF THE CHILDREN AND APPLES

Hatice ÇELİK*

Öz

Türk Edebiyatının önde gelen yazar ve gazetecilerinden biri olan Tarık Buğra edebiyatın farklı türlerinde adından övgü ile bahsettirmiştir. Daha çok romancı kimliğiyle ön planda tutulan Tarık Buğra, romanlarının ötesinde öyküleriyle de adından söz ettirmesi gereken bir yazarımızdır.

Bu çalışmada öykü yazarı Tarık Buğra'nın "Çocuklar ve Elmalar" adlı öyküsü "Anlama ve Söze Ait Unsurlar" başlıkları altında incelenecek, yazarın öykülerindeki hüznün bu öyküdeki işlevi açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tarık Buğra, Öykü, Hüzün, Çocuklar, Elmalar.

Abstract

Turkish Literature is one of the leading writers and journalists in the name of Tarık Bugra different types of literature has been talked about with praise. More Tarık Bugra kept in the forefront of identity novelist, novels, short stories beyond the name of a writer is that you need to be talked about.

In this study, short story writer Tarık Buğra's "Children and Apples" is a story titled "Understanding and Concerning The Elements" will be examined under the title, the author's story of sadness in this function will be explained in the story.

Keywords: Tarık Bugra, Stories, Sadness, Children, Apples.

Giriş

Tarık Buğra (1918-1994); insanı yüceltmek amacıyla yazdığı hikâye, roman, deneme, tiyatro alanındaki eserleri; spor, eleştiri, fıkra, gezi yazılarıyla edebiyatın farklı türlerinde adından övgü ile bahsettirmiş, Türk Edebiyatının önde gelen yazar ve gazetecilerindendir.

Yazı hayatına romanla başlayan Tarık Buğra'nın, 22 yaşında yazmış olduğu "*Yalnızların Romanı*" adlı eseri 1948 yılında Çınaraltı dergisinde yayımlanmıştır. Aynı yıl bir sipariş üzerine bir- bir buçuk saatte yazdığı "Kekik Kokusu" adlı hikâyesinin beğenilmemesinden dolayı kaleminin gücünü ispatlamak amacıyla yazdığı "Oğlumuz"¹ adlı hikâyesinin başarısı hikâyeci Tarık Buğra'yı doğurmuştur. İlk romanının ardından çeşitli gazete ve dergilerde pek çok romanı tefrika edilen yazarın bu eserlerinden *Siyah Kehribar* (1952), *Küçük Ağa* (1963), *Küçük Ağa Ankara'da* (1966), *Firavun İmanı* (1968), *İbiş'in Rüyası* (1970), *Bir Köşkünüz Var mı?* (1978), *Gençliğim Eyvah* (1979), *Dönemeç* (1980), *Yağmur Beklerken* (1981), *Osmancık* (1983) adlı romanları kitap halinde okuyucuyla buluşmuş, bu kitapların çokça baskısı yapılmış ve Tarık Buğra daha çok romancı kimliğiyle adından söz ettirmiştir.

Hikâye türüyle edebiyatta söz sahibi olup ilk başarısını elde eden Tarık Buğra'nın çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlanan 26 hikâyesi ile 56 hikâyesinin yayımlandığı altı hikâye kitabı bulunmaktadır. 1949'da 13 hikâyenin yer aldığı "*Oğlumuz*" adlı ilk hikâye kitabıyla Tarık Buğra, edebiyat dünyasında adından övgüyle söz ettirmiş, hikâye türünün maddi olarak doyuruculuğuna da bu kitabıyla ulaşmıştır. 1952 'de yayımlanan *Yarın Diye Bir Şey Yoktur* adlı ikinci öykü kitabında 15 hikâyeye; 1954 yılında yayımlanan *İki Uykü Arasında* adlı hikâye kitabında da 13 hikâyeye yer veren yazar, 1964'te ilk üç kitabından seçtiği beş hikâyeye beş hikâye de ekleyerek 10 hikâyeden oluşan *Hikâyeler* adında dördüncü hikâye kitabını yayımlar. Aynı adla 1969 yılında yayımlanan beşinci hikâye kitabında daha önceki kitaplardan seçilen 29 hikâyeye 10 yeni hikâye de eklenmiştir. Tarık Buğra'nın 1970'te yayımladığı *Yarın Diye Bir Şey Yoktur* adlı son hikâye kitabı, yazarın diğer öykü kitaplarından seçtiği 34 hikâyeden oluşmaktadır (Karataş, 2009: 122).

Dış dünyanın hareket ve his dünyasından, gözlenmiş yaşantılardan hikâyesini oluşturan, çözümleyici hikâye anlayışıyla Tarık Buğra, "Toplumdaki büyük sorunlara değil, kişilerinin

yaşamdaki düzensizliklerine, uygunsuzluklardan gelen dertlere; sosyal adaletsizliklere değil, kişiler arasındaki ruhi zıtlıklara, bulunmuş ve yitirilmiş mutlulukların peşine düşeceklerine birbirlerine karşı horozlanan insanların yarattıkları bir keşmekeşin üzerine eğilmektedir" (Alangu, 1965: 803).

Hayatın çıkmazları insanın acizliği ile birleşip zamanın yazgıyı harekete geçirmesiyle ya da yaşam keşmekeşinde duyumsuz tavırla insana-okuyucuya ümit, güven ve iyimserlik aşıl原因an Tarık Buğra, öykülerindeki uyarıcılık vazifesiyle farkındalık oluşturmada insanı yüceltmektedir. Tarık Buğra bir söyleşisinde asıl çabasının insanı karartmak, bedbinleştirmek ve ümitsizliğe düşürmek olmadığını insana büyüklüğünü, yapıcılığını anlatmak olduğunu söylemektedir (Buğra, 2004: 21). Hüznün çeşitli sesleriyle yorulan, bu sesi okuyucuya duyuran, okuyucusuyla paylaşan, "Hüzündür bu kafamı bulandıran, bungenlaştıran, ne diyeceğimi unutturan, sözü darmadağın eden ..." diyen Tarık Buğra'nın öykülerinde hüznün temel öğedir.

Dile özellikle söze ait unsurlara yüklediği kavram ve anlam ilişkileriyle Tarık Buğra, incelememize de konu olan Çocuklar ve Elmalar hikâyesinde de soyut tahlilci kimliğiyle insanı; yaşamı algılamaya, sezmeye, anlamlandırmaya davet etmektedir. Tarık Buğra'nın "koca budalalar" diye seslendiği okuyucu ile arasında bir farkındalık oluşturarak insanı yaşamdaki birlikteğe-çocukluk çağına götürmek isterken kaderi sorgulayan, okuyucuyla yüzleşip okuyucuyu-insanı yerdiği "Çocuklar ve Elmalar" hikâyesi, ilkin 1966'da Hisar Dergisinde (S.30, s.15-17) daha sonra 1969'da Hikâyeler adlı kitapta yayımlanmıştır.

Bu incelemede, Tarık Buğra'nın Çocuklar ve Elmalar adlı hikâyesi; cümleler arasındaki biçimsel ve anlamsal bağlantılar tespit edilerek, dil-söz ayrımı dikkate alınıp üslubu oluşturan "söz"le anlamlandırılmaya çalışılacak, "Anlama ve Söze Ait Unsurlar" başlığı altında çözümlenecektir.

Anlama Ait Unsurlar

Öznesinin "hüznün" olduğu bu hikâyede anlatıcı, ben etrafında gelişen yazar-anlatıcıdır ve öylesine hüznüldür ki "Hüzündür bu kafamı bulandıran, bungenlaştıran, ne diyeceğimi unutturan, sözü darmadağın eden" cümlesini hikâyede dört kere yineleyerek çocuk ve elma kavramlarını bir araya getiren sözün ve izleğin karmaşıklığını ve kopukluğunu hüznüyle açıklar.

Hüznün iki sebebi vardır: İlki artık unuttuğumuz, koptuğumuz çocukluğumuz; ikincisi "...doğumumuzdan az sonra olmak şansı ile başlayan kaderimiz." Çocukluğunu unutup, hayatımızı istemimiz dışında yöneten, daha dalında çiçekken bir kelebek tarafından içine konulan yumurtayı büyütüp kurt yapandan, elmanın içini kemiren kurttan- kaderden

* Öğr., MEB, Erzurum; Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Doktora Programı Öğrencisi. E-posta: haticecelik1942@gmail.com.

¹ "Oğlumuz yazdığım ilk hikâye değildir. Yayımlanan ilk hikâyem de değildir. Onu Edebiyat fakültesinde çıkarılan dergide, gedik doldurmak için Prof. Mehmet Kaplan'ın ismarladığı Kekik Kokusu isimli hikâyemden ve bu profesör, onu okuduktan sonra "Sen hikâyeye mikâyeye yazamazsın" dediği için yazmıştım" Tarık Buğra (10 Haziran 1974) "Patronlar". Tercüman (Merhaba).

bihaber olan, dramı, trajediyi, destanı başka yerlerde arayan “koca budalalar” diye seslendiği insanların da günün birinde sebebini bilmedikleri bir hüznü yaşayacaklarını bilen, okuyucuyla ayrışan yazar-anlatıcı, hüznüne okuyucuyu da davet ederek insanları kaybettikleri-kaybedecekleri çocukluğun, eksik mutlulukların, zamana, yazgıya boyun eğeceklerin hikâyesini sezdirmeye çalışır.

Çocukluk, insanın melekçe yaşadığı cennet hayatıyken elma da insanı güzelliğiyle cezbeden-altdatan meyvedir. Hikâyenin adı “Çocuklar ve Elmalar” dır.

...yitirilmiş çağların ormanlarında ve bahçelerinde kalan belki umulmadık mutluluklarımızda, bin yılda bir, rüyalarımızda işitiyor... şafakla birlikte unutup gittiğimiz kuş civıltılarını bulamamaktan dolayı hüznü olan kırk yedi yaşındaki yazar-anlatıcı, nisan güneşinin yıkadığı sokağa bakan penceresinden kuş civıltılarının sesini - ilkokulun paydos saatindeki yedi sekiz yaşlarındaki çocuk seslerini- duyar.

“İlkokul, her günkü, gibi dağılmıştı. Ama bugün aynı renkler, aynı sesler, ilk olarak hüznü ağdalaştırıyordu içimde: Başka bir duygu değil, hüznün...” “Sormak istiyorum hepinize; kuş civıltıları, acaba, bu kadar canlı, bu kadar neşeli midir? Ve insan hüznün bu kadar ağdalısını bir başka şey için duyabilir mi? Kurt elmaya ne zaman düşer, bilir misiniz? Bu canlılıklar, bu neşeler nereye gidecek, bu sesler, bu körpeçik sesler ne olacak, bu eşit görünen başlangıçlar, hangi yollara, hangi sonuçlar için ayrılacak? Açıkların kenarları niçin gitgide birbirinden uzaklaşıyor?...”

“...Hey koca sersemle; dramı, trajediyi, destanı, daha ne vakte kadar, duyguları odunlaşmış kadınlarla erkeklerde arayacaksınız? O yedi, sekiz yaşlarındaki aşk aldanişlarınızı, sevgi yoklamalarınızı, dostluk umutlarınızı... ve ilk aldanişları, ilk umut kırgınlıklarını, ilk kalleslikleri ve anlaşılmaşılarla yanlış anlaşılmaları nasıl, nasıl, evet nasıl unuttur gidersiniz? Nerede bıraktınız onları, koca budalalar?”

Anlatıcı, yukarıdaki paragraftan hemen sonra “Affedersiniz; hüznündür bu kafamı bulandırır, bungunlaştıran dedim işte, size... ne diyeceğimi unutturan, sözü darmadağın eden hüznündür dedim size. O üçlü beşli grupları, hele ikilileri, hele onları, o denemeleri o yoklamaları benim yerime siz görseydiniz, yemin ederim, benim gibi olurdunuz. Ya o Pamuk Prenses?” diyerek bizi unuttuğumuz çocukluğumuzda kalan, üvey annesi tarafından zehirli elmayla öldürülmek istenen Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler masalına, hikâyenin de kahramanına götürür. Bir masal kahramanı olan Pamuk Prenses hikâyede; kederi, yorgunluğu ve yalnızlığıyla ilkokulun paydos saatinde okuldan dağılan bir kız çocuğudur. Pır pır çakan sarışın

saçları; domates kırmızısı mantosuyla topuğu kaykılmış pabucunun eskiliğini, yıpranmışlığını yok eder.

“...Artık hiç ümidim kalmamışsa bilmem; ama hayal meyal hatırladığıma göre yalnızlıklar mucize beklerdi yedinci, sekizinci yaşlarda. Pamuk Prenses de, acaba bekliyor muydu? Öyle ise beklediği oldu!”

Yine çocukluğa-masala ait bir mekan olan Kaf dağının en yüksek doruğundan inip gelen bir kartal ya da gerçek dünyaya ait bombardıman filolarının arasına dalmaya hazırlanan bir F/8888 avcı uçağı olduğu kestirilemeyen, ister bir kartal ya da bir bombardıman filosu olsun adaleti olmayan bir gücü temsil eden, Pamuk Prenses’in kurtulmak, kaçmak isteyip de başaramadığı an bu güç tarafından bir çembere alınması o çocuğu-kartalı- avcı uçağını ömrünce ancak bir defa olabileceği şekilde efendi yaparken, Pamuk Prenses’i de bu çemberden kurtulmak isteyip kurtulamayınca yazgisına gülümsemek zorunda kalan bir köle yapar. Bu Pamuk Prenses’ in ilk sevgi yoklamasıdır.

Kırk yedinci yaşının loş odasında eski çağların ormanlarını ve bahçelerini dolduran kuş civıltılarının-çocukların neşesini can evinde bulan yazar-anlatıcı, “onları” yan yana görünce kaybettiği mutluluğu yeniden tatmaya başlayıp o yaratıcı ormanların eksikliğinde kalan mutluluğunu, bahçesindeki elma ağacını tek elmasını eşiyile, atıyla paylaşacağını umut ederken ...üzzerinde iğne ucu kadar olsun bir tek pürüz bulunmayan o pırıl pırıl elmanın içinden kapkara, kıvrır kıvrır birkurdun çıkmasıyla kaybeder.

“...Sonra Pamuk Prenses yine tek geçmeye başladı, kederli, yorgun ve de yalnız. Öğrenmiş gibiydi yalnızlıkların ancak ilkinde mucize bekleneceğini.” Bu ilk aldanişdır, Pamuk Prenses’in ilk umut kırgınlığıdır. Elmaya kurdun düştüğü andır.

Unutulmuşluk, “Çocuk-lar (luk)” imgesiyle; yaşamda oluşun gerçekleşmesi, “ Elma-lar” a yüklenilen anlamlandırmaıyla iki izleğe ayrılan hikâyede, kendini toplumdan-insanlardan ayrıştıran yazar-anlatıcı, hikâyenin bütününde kişiler, duygular, farkındalıklar üzerinden çatışma unsurlarını kullanmaktadır.

Hüznü algılama farkıyla “ben” kimliğiyle yazar-anlatıcı, kendini koca budalalar diye adlandırdığı “siz ve “onlar” dan ayrılarak kişilerarası bir çatışma oluşturur.

Hüznün ve neşenin çatışması; sevgi yoklamaları- ilk aldanişlar; aşk aldanişları- ilk umut kırgınlıkları; ilk dostluk umutları-ilk kalleslikler; anlaşılma-yanlış anlaşılma duygular arası çatışmaıyla yapılmakta; eski çağların mutluluğu ile kırk yedinci yaşta duyulan hüznün; yalnızlığın giderilmesi için mucize beklenilmesi de hüznün-umut çatışmasıyla verilir.

Masal dünyasından çıkıp Kaf Dağı'ndan inen bir kartal veya gerçek dünyaya ait F/8888 avcı uçağının amacına ulaştıktan sonra kartal veya jetin, sonunda bir at gibi kaçıp gitmesi -erkeğin- efendi olma yetisini kullanarak hayal- gerçek çatışması gücün egemenliğiyle verilmektedir.

Elma-kurt çatışmasıyla da güzelliğin aldaticılığı, yok oluşu kaderin yaşamı, bilinmezliğe rağmen, sonlandıracağı anlatılmıştır.

Söze Ait Unsurlar

Edebi ve estetik bir değer taşıyan metinde yazar, dile ait kavram işaretlerini kullanarak sözünü oluşturmuştur.

san- kal- işit-, iste-, duy-, bil-, eski- sevin-, heyecanlan-, mırıldan-, hızlandır- git-, dol-, ayr- (ıl-), uzaklaş- dağıl- ağdalaştır- ara-, bırak- ,de- gör-, söyle- belir, at-, dol-, kopar- soy- büyüt-, düşün-, bulandır-, bungunlaştır-, ...ol-.... gibi çoğunluğu durum, kılış, oluş fiillerinden oluşan fiil cümlelerinin yanı sıra hikayenin tasvir ağırlıklı bölümlerinde; hüznün, neşe, yorgun, yalnız, ciddi, yok, gibi, kartal, jet, at, efen, işi, bitkin, öfkeli, üzgüngibi isim soylu yüklem kullanılmıştır.

Hikâyede öznenin eylemi hangi şartlar içinde gerçekleştiğini ifade eden kurallı birleşik fiillerden hikâyenin anlatımına bağlı olarak tezlilik fiili dört kere, bel-iver-, dol-uver-,at-iver, otur-uver- ; yeterlilik fiili, bir kere *duy-abil-* ; isim+ yardımcı fiilden oluşan birleşik fiiller altı kere, affet- , yemin et- , rica et- seyret- dua et-, kaybet- kullanılmıştır. Hüznü ağdalaştır-, kafamı bulandır- bungunlaştır- ifadeleriyle deyimleşmiş birleşik fiil oluşturan yazar, kendine özgü kullanımı ve üslubu ile dikkat çekicidir. Unutup git-, işini pek güzel gör-, kederli görün-, gülüp geç- gibi zarf fiil+fiillerden oluşan birleşik fiiller de hikâyede kullanılmıştır.

Hikâyeyi kip ve şahıs eklerinin kullanım sıklığı bakımından ele aldığımızda, anı yaşayan, geçmişini anımsayan-aktaran, geleceğe ve bütün zamanlara bir iletisi olan yazarın, hikâyede anlatılan durum ve olaya bağlı olarak geçmiş- gelecek- şimdi- bunları içine alan geniş zaman ve şart kipi ile şimdiki zamanın hikâyesini kullandığını görmekteyiz. Hikâyede "ben" anlatımının haricinde birinci tekil şahıstan sonra, en çok üçüncü şahıs eki kullanılmış, siz ve onlar şahıslarından sonra da birinci çoğul şahıs kullanılmıştır.

Yazar ben merkezli anlatımıyla (kafamı bulandıran, bungunlaştıran, ne diyeceğimi unutturan,...dua ettim, mırıldanıyordum, gülümsüyordum, ...mutluluğu yeniden bulduğumu biliyor- um; ...ümidim, ...hatırladığıma göre, ...kırk yedinci yaşım,... canevim,... Niçin Allah'ım,...Al Seklavim, karım, kendim, kalbim, ...bitkinim) kendini

içinde yaşadığı toplumdan , insanlardan ayırmakta; siz'li (...bilir misiniz, ...giderseniz,... bıraktınız.,affederseniz, görseydiniz, olurduunuz, ...arayacaksınız, ...hepinize ...sevgi/aşk aldandışlarınızı, yoklamalarınızı,dostluk umutlarınızı) ve onlar anlatımıyla (... mutluluklarını hiç kimsenin görmediği bir yıldıza benzeyen elma gibi görececek, ama içinden kapkara, kıvrır kıvrır kurdun çıktığını da görecekler....., türküler mırıldanacaklar....., ...düşünecekler mi? ,... hüznün kafalarını bulandıracak, bungunlaştıracak, sözlerini darmadağın edecek) toplumdan tamamen ayırmakta, biz'li anlatımıyla da (...umulmadık mutluluklarımızda, rüyalarımızda, ...kuş seslerini bildiğimizi) ayrıştığı toplumla anlatımına uygun olarak kaybedilene karşı duyulacak olan hüznün birleşmektedir.

Anlatım tarzı ben merkezli olan hikâyede, eyleyen- eylene- eylem öğeleriyle etken çatılı fiiller tercih edilmektedir. Yitirilmiş çağlar, ayrıl- bilin- anlaşıl-fiilleri hikâyenin edilgen çatılı fiilleri, dağıl- görün-fiilleri de dönüşlü çatılı fiilleridir.

Hikâyedeki isim, sıfat, zarf tamlamaları; ikilemeler, tekrarlar, seslenme-bağlama grupları ve kullanılan cümle çeşitleriyle yazar, dili özgünleştirerek söylemini oluşturmuştur.

Okuyucusuna insanlığın ortak yaşantısı ve kaygısını anlatmak isteyen yazar, estetik bir çağrı ve farkındalık oluşturmak için düz cümleden ziyade soru, eksilteli ve devrik cümleleri kullanmıştır. Yazar, hikâyenin ilk -tahkiye- cümlesinin ardından soru cümleleriyle okuyucuyla sohbet etmek-dertleşmek yerine okuyucuyu yargılayarak hikâyenin uyarma işlevine başlar:

Sokak kırmızının, mavinin, yeşilin akla gelen bütün çeşitleri ile doluverdi. Ya sesler? Kuş civıltıları... ama kuş seslerini bildiğimizi hiç sanmıyorum; onlar yitirilmiş çağların ormanlarında ve bahçelerinde kaldı. Belki... o da umulmadık mutluluklarımızda, bin yılda bir, rüyalarımızda işitiyor... şafakla birlikte unutup gidiyoruz.

Hüzündür bu kafamı bulandıran, bungunlaştıran, ne diyeceğimi unutturan, sözü darmadağın eden: Sormak istiyorum hepinize; kuş civıltıları, acaba, bu kadar canlı, bu kadar neşeli midir? Ve insan hüznün bu kadar ağdalısını bir başka şey için duyabilir mi? Kurt elmaya ne zaman düşer, bilir misiniz? Bu canlılıklar, bu neşeler nereye gidecek, bu sesler, bu körpecik sesler ne olacak, bu eşit görünen başlangıçlar, hangi yollara, hangi sonuçlar için ayrılacak? Açıkların kenarları niçin gitgide birbirinden uzaklaşır?

Hey koca sersemeler; dramı, trajediyi, destanı, daha ne vakte kadar, duyguları odunlaşmış kadınlarla erkeklerde arayacaksınız? O yedi, sekiz yaşlarındaki aşk aldandışlarınızı, sevgi yoklamalarınızı, dostluk

umutlarınızı... ve ilk aldanişları, ilk umut kırınılıklarını, ilk kalleslikleri ve anlaşılmayışlarla yanlış anlaşılmaları nasıl, nasıl, evet nasıl unuttur gidersiniz? Nerede bıraktınız onları, *koca budalalar?*

Tasvir, benzetme ve çağrışımları duygu değeriyle ifade eden Tarık Buğra, belirten/niteleyen-belirtilen/nitelenen seçimiyle, dile ait kelimelerle geçici veya kalıcı kavramlar oluşturarak isim, sıfat ve zarf tamlamalarıyla da üslubunu oluşturmuştur.

“Hüzündür bu işte kafamı bulandıran, bungunlaştıran... ne diyeceğimi unutturan, sözü darmadağın eden...”, “Artık o çok eski çağların ormanlarını ve bahçelerini dolduran kuş cıvıltılarının neşesini, sevincini de bulmuştum, ta can evimde. “Nur topu gibi doğacaktı o yaratıcı ormanların eksikliğinde kalan mutluluğumuz.” ifadeleri şiirsel bir ifadedir.

“mutluluğu **kazık kadar olmuş, duyguları odunlaşmış** kadınlarla erkeklerde arayan **koca budalalar?**, **yitirilmiş** çağların ormanlarında ve bahçelerinde, hiçbirimizin görmediği **bir yıldız gibi pırıl pırıl bir tek elma, bir yıldız gibi gelip dala konan, kırmızısı aevli, yeşilipırıl pırilelmanın içindeki iğrenç ...kapkara kıvrır kıvrır kurt, umulmadık mutluluklar, eşit görünen başlangıçlar, domates kırmızısı bir manto, pır pır çakan sarışın saçlar, topuğu kaykılmış pabuç, yılların, yılların ve yılların parça bölük ettiği türküler, kıyından kıyından gidiş, nisan güneşinin yıkadığı paydos sokakları, o toz pembe çiçeğe iğrenç yumurtasını koyan ... o şiirin ve çocukluğun keleşi, hüznün bu kadar ağdalısı, sevgi yoklamaları, nisan güneşinin büyücülüğü, yalnızlığının şarkısı, yıldırım gibi dön-, kedi adımlarıyla yürü-, cıvıl cıvıl anlat-“gibi tamlamaların hemen hepsinde, sıradan alışılmış bir niteleme-belirtme yerine okuyucuda değişik çağrışımlar uyandıran yazar, hayata-nesneye-insana bakışını dili kullanma gücüyle ifade etmiş, sözünü- söylemini oluşturmuştur.**

Hikâyede dile değil, söze ait olan gerek cümle değeriinde, gerekse kelime grubu veya kelime şeklinde yapılan tekrarlarla, yazar eserine duygu yoğunluğu ve ahenk katmıştır.

“... sokak kırmızının, yeşilin, mavinin akla gelen bütün çeşitleri ile doluveriyordu.”,

“ hüzündür dedim işte bu kafamı bulandıran, bungunlaştıran... ne diyeceğimi unutturan, sözü darmadağın eden hüzündür dedim size.”, “bir defa, bir tek defa kartal olunabileceğini, bir defa, bir tek defa jet, bir tek defa at ve bir tek defa efendi olunabileceğini”, “ İnanın bana, bitkinim, bitkin”, “Hey koca sersemle; dramı, trajediyi, destanı, daha ne vakte kadar, duyguları odunlaşmış kadınlarla erkeklerde arayacaksınız?”, “ilk kalleslikleri ve anlaşılmayışlarla yanlış anlaşılmaları nasıl, nasıl, evet nasıl unuttur gidersiniz?”, “niçin, niçin, Allah’ım, niçin

kaybettiğimi bir türlü bulup çıkaramıyordum.”cümleleri hikâyede tekrar edilen cümlelerdendir.

“**yılların, yılların ve yılların parça bölük ettiği türküler**, Pamuk Prenses de gülümsedi... **nazlı nazlı, ...kişneye kişneye, hopyaya hopyaya kaçıp gitti, ...cıvıl cıvıl** anlatsın, o **pırıl pırıl** elmanın içinden **kapkara, kıvrır kıvrır** bir kurt çıktı. ...**besleye besleye** büyüt-“ ikileme şeklinde yapılan tekrarlar ve “ **bungunlaştı-**, **odunlaş-**, **uzaklaş-**, **ağdalaştır-** “kelimelerinde görülen İFYE olan -laş ekinin kullanımı da yazarın tercihi ve söylemiyle alakalıdır.

Sonuç

Yaşantımızda var olmayla başlayan, kafamızı bulandıran, bungunlaştıran, ne diyeceğimizi unutturan, sözü darmadağın eden kaybettiğimiz çocukluğumuzu ve o toz pembe çiçeğe kurdu koyan keleşin kim olduğunu bilmek ya da bilememek; mutluluğu odunlaşmış kadınlarla- erkeklerde arayan “koca-yetişkin budalaları” hüzne boğacak, diyen yazar hikâyesiyle çocuklar ve elmaların hep dallarından koparılacak olduğunu insanlığa sezdirir.

“Çocuklar ve Elmalar” adlı hikâyenin söylem çözümlemesi adına yaptığımız bu incelemede hatalar, itirazlar, eksiklikler olabileceğinin farkında olarak, Tarık Buğra’nın sadece bu metninden yola çıkarak dile ait kavramlarla kendi söylemini oluşturduğunu, hüznünü ve söylemini kavrayacak-çözümleyecek okuyucularının varlığıyla da sanatçı kimliğiyle zamanı aşacağını söyleyebiliriz.

KAYNAKÇA

- ALANGU, Tahir (1965). *Cumhuriyetten Sonra Hikâye ve Roman*. III. Cilt. İstanbul: İstanbul Matbaası.
- BANGUOĞLU, Tahsin (2000). *Türkçenin Grameri*, Ankara: TDK Yayınları.
- BUGRA, Tarık (1969). *Hikâyeler*, Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- BUGRA, Tarık (1966). “Çocuklar ve Elmalar” *Hisar Dergisi*. S.(30), s.15-17.
- BUGRA, Tarık (10 Haziran 1974). *Patronlar, Tercüman (Merhaba)*.
- BUGRA, Tarık (2002). *Yarın Diye Bir Şey Yoktur*, İstanbul: Ötügen Yayınları.
- BUGRA, Tarık (2004). *Söyleşiler*, Hazırlayan: Mehmet Tekin. Konya: Çizgi Kitabevi
- BÖREKÇİ, Muhsine, TEPELİ, Yusuf (1996). “Tarık Buğra’nın “Ömer” Adlı Hikâyesinin Dil ve Üslup Açısından Tahlili”, *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* (6), 29-65.
- ERGİN, Muharrem (1993). “*Türk Dil Bilgisi*”, İstanbul: Bayrak Yayınları.
- GENCAN, Tahir, N. (2001). *Dilbilgisi*, Ankara: Ayraç Yayınları.
- KARATAŞ, Tuncer (2009). “Tarık Buğra’nın Öyküleri ve Öykücülüğü”, *Bilgi*. S. (48), s.119-136.
- ÖZKAN, Bülent (2004). “Metin Dilbilimi, Metin Dilbilimsel Bağdaşlılık ve Haldun Taner’in “On İkiye Bir Var” Adlı Öyküsünde Metin Dilbilimsel Bağdaşlılık Görünümleri”, *Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13/1, 167-182.
- TUNCER, Hüseyin (1988). *Tarık Buğra*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay.